

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

w sprawie programów wspierania poprawy warunków pracy realizowanych przez ZUS w ramach funduszu prewencji wypadkowej, w tym dofinansowania działań skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej, prowadzonych przez płatników składek

Rada Ochrony Pracy przy Sejmie RP na posiedzeniu 29 marca 2016 r. zapoznała się z informacjami na temat programów wspierania poprawy warunków pracy realizowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w latach 2013-2015.

W materiale przedstawionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaprezentowano wyniki programów realizowanych w ramach funduszu prewencji wypadkowej, w tym dofinansowania działań prowadzonych przez płatników składek i skierowanych na utrzymanie zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej. Przedstawiono informacje nt. wsparcia finansowego i rzeczowego udzielonego pracodawcom i pracownikom w sektorach o najwyższej liczbie wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, a także nt. szkoleń, publikacji edukacyjnych, kampanii społecznych oraz prac analitycznych i naukowo-badawczych finansowanych z funduszy prewencji wypadkowej. W wymienionym okresie wsparcie finansowe ze środków przeznaczonych na prewencję wypadkową otrzymało m.in. 31 przedsięwzięć naukowych, 6 kampanii społecznych oraz 2661 szkoleń zorganizowanych dla 75.223 osób.

Pozytywnie należy ocenić, że realizowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w latach 2013-2015 program dofinansowania utrzymania zdolności do pracy przez cały okres aktywności zawodowej adresowany do płatników składek, objął głównie sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Dofinansowaniem objęto:

- projekty o charakterze doradczym, które odnoszą się przede wszystkim do przedsięwzięć zorientowanych na poprawę zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, w tym w szczególności przeprowadzanie oceny ryzyka zawodowego, wprowadzanie procedur bezpiecznej pracy oraz planowanie i monitorowanie działań prewencyjnych w zakresie BHP,
- projekty inwestycyjne, które odnoszą się przede wszystkim do aspektu bezpieczeństwa technicznego (rozwoju, modyfikacji i usprawnienia stanu technicznego maszyn, urządzeń oraz systemów i środków ochronnych),
- projekty inwestycyjno-doradcze.

W przedstawionym materiale scharakteryzowano wnioski o dofinansowanie powyższych rodzajów projektów, które wpłynęły w okresie od października 2013 r. do grudnia 2015 r. w liczbie 4.302 (w podziale na województwa). Przedstawiono także informację nt. liczby podpisanych umów na realizację 438 projektów, które uzyskały pozytywną kwalifikację, oraz przykłady wyników projektów inwestycyjnych zrealizowanych w latach 2014-2015.

Scharakteryzowano katalog kosztów kwalifikowanych działań doradczych i inwestycyjnych oraz obszary techniczne działań inwestycyjnych, na które płatnicy składek uzyskali dofinansowanie. Zakres najczęściej realizowanych działań inwestycyjnych dotyczył:

- Instalacji urządzeń oczyszczających powietrze (filtracja i wentylacja) – 33%
- Ograniczenia obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego – 28%
- Poprawy bezpieczeństwa pracy na wysokości – 12%
- Wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej – 11%
- Poprawy oświetlenia na stanowiskach pracy – 4%

Najbardziej aktywnymi w pozyskiwaniu środków na realizację działań inwestycyjnych są przedsiębiorcy z województwa wielkopolskiego (787 wniosków), śląskiego (510 wniosków), mazowieckiego (452 wniosków) i małopolskiego (406 wniosków). Najmniejszą aktywność w pozyskiwaniu środków na realizację działań inwestycyjnych wykazują przedsiębiorcy z województwa podlaskiego (84 wniosków) i świętokrzyskiego (98 wniosków).

Rada Ochrony Pracy wysoko oceniła działania ZUS na rzecz poprawy warunków pracy. Na podstawie przedstawionego materiału i opinii sformułowanych w wyniku dyskusji Rada Ochrony Pracy uznaje za celowe:

1. Kontynuowanie przez ZUS działań związanych z prewencją wypadkową oraz utrzymanie finansowania tych działań, na poziomie przewidzianym w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

2. Intensyfikację działań informacyjnych i promujących program dofinansowania przez ZUS działań na rzecz poprawy warunków pracy w pierwszej kolejności w województwach o najwyższym wskaźniku wypadkowości, tj. w dolnośląskim (6,25) i warmińsko-mazurskim (6,20), z których pochodzi stosunkowo niewielka liczba wniosków.
3. Podjęcie działań w celu zapewnienia większego zróżnicowania obszarów technicznych projektów inwestycyjnych, o których dofinansowanie występują przedsiębiorcy, gdyż ponad 60% składanych wniosków dotyczy obecnie tylko dwóch obszarów tzn. wentylacji i oczyszczania powietrza oraz ręcznych prac transportowych. Dofinansowane w większej liczbie powinny być również projekty związane z redukcją narażenia na inne, często występujące szkodliwe i uciążliwe czynniki środowiska pracy, takie jak hałas, ogólne i miejscowe drgania, pole i promieniowanie elektromagnetyczne, promieniowanie jonizujące, promieniowanie optyczne (podczerwone, widzialne i nadfioletowe), a także mikroklimat gorący i zimny.
4. Zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji ekspertów oceniających merytorycznie wnioski płatników składek o dofinansowanie oraz oceniających zrealizowane projekty poprzez powierzenie tych zadań przez ZUS w ramach horyzontalnej współpracy publiczno-publicznej, stosownie do zadania ustawowego nałożonego na zamawiającego, którego rezultat nie przypada wyłącznie zamawiającemu.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ochrony Pracy

/-/ Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 28 kwietnia 2016 r.